

1.

Znam šta će reći, naklapala, zanovetala, oni kiseli i užegli: da sam previše voleo žene. Reći će da je kralj Solomon previše voleo žene. Telo mi se neće ni ohladiti, a oni će to drečati na sve strane, na sve načine. Ali znam i da je Gospod svemoćni tako odlučio: da volim toliko mnogo žena, i da je jezik klevetnika ogrezao u žuči. Mi, jedna ljudska bića, samo smo ilovača u Njegovim rukama.

Pritisnut godinama, primoran na lutanje i bedu, video sam sve što biva pod suncem, znam da je sve taština i teranje vetra kapom. No istina je, otkako me sećanje služi, žene su mi neprestano očaravale dušu. Dani su prolazili, a ja nikako da se zasistim ni njihovog čavrljanja, ni njihovog igranja, ni njihovog milovanja; a i dan-danji divim se njihovom sjaju, daru Gospodnjem.

Hiljade žena bejahu moje. Sedam stotina supruga, tri stotine suložnica. Sve me behu uzbudile, zavele, uznemirile, nadahnule, zadovoljile, naljutile, sve me behu navodile na sanje, na gradnju, na zgrtanje blaga. Ali samo me jedna beše naterala da izmerim veličinu i jalovost toga što sam naprosto čovek, samo mi jedna beše ravna, beše mi sestra: Balkida, kraljica Sabe, kojoj su Etiopljani dali ime Makeda. Nju je vodila svetlost.

Tako razmišlja Solomon iščekujući zoru na prozoru jedne krovinjare u Jerusalimu, leđa bolnih od noći loše provedene na ležaju od slame. Iza potoka Kedrona već se ocrtava blaga krivina Maslinove gore koju su Stari izbekeljenih lica, pogledâ otrovnih ispod preponiznih maski, nazvali „Gorom sablazni“ ili „Gorom iskvarenosti.“ Prokleti da su!

Solomon žmiri.

Baš tamo, na Maslinovoj gori, i dopustio je da se jedan oltar podigne Molohu, bogu Amonita, drugi oltar Hemosu, idolu Moavićana, treći pak Astarti, božanstvu Sidonaca. Sve je počelo s Namom, amonitskom princezom kojom ga je naterao da se oženi David, otac njegov, i koju je nosio u srcu zato što mu je rodila Rovoama, nasljednika izraelskog prestola. Kako joj neprestano ne uslišivati molbu i sprečavati je da upražnjava svoje bogoštovlje? A potom, kako ostaviti da samo ona uživa u takvoj milosti?

Njegove moavićanske, edomitske, sidonske, hetitske supruge takođe su tražile povlasticu da poštuju sopstvene bogove. Pravično je bilo jedino da svakoj dodeli svetište u kom će moći da pali tamjan i prinosi žrtve božanstvima zemlje u kojoj se rodila. Zar Večni nije upravo Solomonu dao da uvede mir? Zar nije On uspostavio tog kralja da vlada pravično? „Nek se mole na svoj način!“ – presudio je tad Solomon, iako mu se štovanje idola istesanih ljudskom rukom činilo uzaludnim i detinjastim.

No Stari, ti glupi nevernici, nisu mu oprostili što je sagrađio ta sveta uzvišenja. Možda će ga u budućnosti čak optuživati i da je prinosio žrtve lažnim bogovima, da je zapao u idolatriju. Čisto opanjkavanje, čista ljubomora. U njihovim je srcima izopačenost.

Danas, avaj, Solomon može da kaže da žena tuđinka vodi u propast one koje je traže. S njenih usana kaplje med, nepca su joj blaža od ulja, ali na kraju je gorka kao pelin. Pogled sina Davidovog uprt je u daljinu. A ako su Stari bili u pravu?

Ako je, popuštajući svojim suprugama, postao krivac u očima Gospoda, uprkos svojoj dubokoj želji da Mu u svemu ugodí? Tad bi samo on bio odgovoran za zla koja su se potom sručila na njega i na kraljevstvo Izrael...

Šuštanje krila otrže ga iz sanjarenja. Sličan velikom crno-belom leptiru, ljupki pupavac staje tankom nožicom na ruševnu ivicu prozora.

„Zvao si me, gospodarú? Evo me. Na Valjarskom polju sutra će biti obran vinograd.“

Po zakonu Gospodnjem, zrna što popadaju u brazde i sitni grozdovi zaboravljeni na čokotima ostaju za siromahe. Ako hoće da jede, Solomon će morati da se otima sa svojom braćom unezverenih očiju. No danas njegove misli blude drugde. Ne može da ih odvoji od najčudnovatije od svih žena, razbojnice koja mu je ugrabila srce. Toliko je mnogo mogao da joj dà, toliko da od nje primi...

„Ćubo, pričaj mi o kraljici Sabe... Ti si je i otkrio, u Kitoru.“

Pupavac njiše ružičastom ćubom.

„Tebe da služim, kralju moj.“

„Sećam se večeri kad sam saznao za njeno postojanje. Jedne tad vrlo obične večeri. Razonode radi sazvaó sam životinje s polja i iz šuma.“

„Samo pernate životinje, gospodine“, ispravlja Ćuba ublažujući sev gordosti od kog mu sjakti okruglo oko.

Solomon priznaje. Pozvao je zapravo samo starešine pernatih životinja. Ali, pupavca ni od korova! Šta taj sebi dopušta!

„Nađi ga!“ – naredio je srditi vladar orlu. Ali kralj neba vratio se smeten, mucajući od zbunjenosti. „Ni na severu, ni na zapadu, ni na jugu, ni na istoku, gospodine...“

Solomon je tad, po običaju, načuljio uši za brbljanja i ogovaranja. Vrabac je čavrljao, lastavica cvrkutala, grlica gukala, zeba pevala, svraka kreštala, kos zviždao, sova hukala, buljina ćuktala, gavran graktao, jarebica kričala, guska gakala, ćurka pućpurikala, labud trubio, i ko će ga znati dalje? a pupavca

nema pa nema! Dok je Solomon izdavao naredjenja i presude, duhom je lutao put dalekih oblaka koji su ga neobjašnjivo zadržavali. A mislio je da je pouzdan, revnistan, marljiv!

Da li je moguće da se prevario?

Pio je crveno vino. Nekoliko pehara. Konačno se razgalivši, poslao je po harfe i druge instrumente koje je svirao njegov otac. Duhovi i utvare, demoni muški i ženski, gmizavci i divlje zveri smesta su pohitali u gomili, lepršajući, sudarajući se i preskačući se ko će pre. Veseo prizor. No biva da se oko zasiti gledanja, i uho zasiti slušanja: Solomon ućutka svirače i otpusti družinu. Čim je pernati narod iščezao, pojavi se begunac. Omršaveo, prašnjav, razbarušene ćube, pupavac se premeštao s noge na nogu.

Da li se – kao i kralj sam! – napio grožđanoga soka? Solomon ga strogo pogleda.

„Ko ljuti kralja, nanosi štetu vlastitom životu. Šta imaš da kažeš u svoju odbranu?“

„Tvoj sluga, uzvišeni vladaru Izraela, hteo je da se uveri da se o tvojoj slavi peva širom sveta“, izjavi pupavac bez daha, ali i bez uzbuđenja.

„I šta još?“

„Nakon što sam leteo devedeset dana, gospodine, daleko na istoku* otkrio sam jednu zemlju u kojoj čak ni ime mog kralja i gospodara ne znaju! To se kraljevstvo zove Saba, a prestonica mu je Kitor. Tamo zlata ima više nego prašine, srebra više nego blata. Vrtovi i voćnjaci povijaju se pod cvetovima i plodovima. Strele i mačevi ostaju pohranjeni. Balkida, jedna žena koju nazivaju 'kraljicom', vlada muškarcima s veličanstvenog prestola. Ona i njen narod obožavaju sunce. Ako želiš, gospodaru“, nastavi Ćuba jarosno, „vratću se tamo i dovesti je u lancima kako bi naučila da te poznaje.“

* Istok: to pupavac kaže prema legendi. Tačnije bi bilo jugoistok: posredi je Jemen. (Prim. prev.)

Ptica nije zaboravila grohotan smeh kraljev. Ipak, pokret ruke koja je milovala vrh brade i pogled izgubljen u daljini pokazali su Ćubi da njegove reči nisu pale na gluve uši.

I zaista, nekoliko dana kasnije, Solomon mu poveri poruku za kraljicu Sabe, omotavši mu je oko noge. Kraljevska ruka pogladi mu perje, i potom pupavac uzlete.

„Pođi, gospodaru“, reče mu blago. „Uzmi svoje čanče, jer žene već odlaze na pijacu.“

Solomon podešava svoje remenje, kupi prnje i polazi povišen, poštapajući se. Oblaci pristižu iz daleka. Kiša će uskoro blagosloviti polja i, nažalost, probiti krov njegove čatrlje.